

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 50.

Σάββατον 18/30 Νοεμβρίου 1878.

Τιμή 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 17/29 Νοεμβρίου.

ΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ μικρὸν βασιλείον, ὅπερ ἀπαρτίζει σήμερον ἡ ἐλευθέρα Ἑλλάς, πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπραξεν ὅπως εὐπρεπῶς παραστῇ ἐν ταῖς στοαῖς τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως. Ἀλλὰ δὲν κατώρθωσεν, ὥς ἐκ τῶν προτέρων μαντεύσιμον ἦν, νὰ εὐχαριστήσῃ πάντας τοὺς ἐπισκεπτομένους, οὓς τὸ μέγα τῶν Ἑλλήνων ὄνομα ἀπαιτητικούς καθίστησιν πρὸς τοὺς φέροντας αὐτό. Μάτην οἱ Ἕλληνες ἐπολλαπλασίασαν τοὺς πρὸς χοῆ-σιν τοῦ δημοσίου ὁδηγοὺς, μάτην πρὸ ἡμῶν ἀνέπτυξαν τὰ πλούτη τῆς χώρας αὐτῶν, τὰ δείγματα τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῶν βιομηχανίας· πλείονα πολλοὶ τῶν περιέργων ἐπεθύκουν. Κατὰ δυσάρεστον σύμπτωσιν, ἐτυχεν ὁ ἐλληνικὸς λαὸς νὰ ἦναι κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος περιπεπλεγμένως εἰς φοβερώτατα γεγονότα καὶ νὰ δελεάζῃ αὐτὸν ἡ κινδυνώδης ἀπόπειρα τοῦ νὰ διαδοικατίσῃ καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐν τῇ διαλύσει τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Πολλὰ ἐντεῦθεν ἀδικίαι τῆς δημοσίας γνώμης τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ πολλὰ μομφαὶ οὐχὶ πάντοτε ἀδίκαι. Τοῦτο ἐπέριπτε φυσικῶς τῷ λόγῳ νέφος τι ἐπὶ τῆς λάμπειας μετρίας τινὸς ἐκθέσεως, ἣν ἐξηρά-νιζον ἤδη αἱ ἀπαράμιλλοι αἰγληροφοίαι, ὑφ' ὧν ἐκυ-κλοῦτό ἐν τῷ ἀπεράντῳ ἐκείνῳ πανοράματι πάντων τῶν θαυμασίων τοῦ κόσμου. Ἐνώπιον τοιαύτης ἀντιθέσεως δεῖον κρατεῖν ἑαυτοῦ καὶ μὴ πρρασύνεσθαι ἐκ τῶν παραφορῶν τῆς ἐπικρίσεως, ὥς οὐδ' ἐκ τῶν τοῦ θαυμασμοῦ, ὃν οἱ φιλέλληνες πάσης χώρας πολ-λάκις συνέχουν μετὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν φιλοπατρίας. Ὅμως πρὸ παντὸς εἰλικρινέες· οὐδεὶς ὑπάρχει λαὸς, περὶ οὗ δύναται τις εἰπεῖν ἐναλλάξ πλέον κακὸν καὶ πλέον καλὸν ἢ περὶ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ Ἑλλάς πράγ-ματι, ἢ μᾶλλον ὁ ἐλληνισμὸς, ὅπως μεταχειρισθώ-

μεν λέξιν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εὐχρηστον, ὁ ἐλληνισμὸς ἀναπαρέστησε τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν ὥσεί ἐν πιστῇ μικρογραφίᾳ μετὰ πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ πα-σῶν τῶν κακιῶν, αἵτινές εἰσιν ἡ οὐσία τῆς ἡμετέρας φύσεως. Ἀλλ' ὅπερ βεβαίως ὁ ἀρχαῖος ἐλληνισμὸς κατέλειπεν ἡμῖν ἰδίως ὥς κληρονομίαν, ἡ μεγάλη ἐστὶ παράδοσις τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς φιλοσοφίας, τὸ ὑπόδειγμα τοῦ λόγου, τοῦ ζητοῦντος πάντοτε τὸ ἀληθές, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλόν, ἡ πί-στις τοῦ ἀνθρώπου εἰς ὃ,τι ἀπαρτίζει τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς φύσεως αὐτοῦ. Τοιαύτης παραδόσεως δὲν ἦτο εὐκαλὸς ἡ ἐξακολούθησις· ἡ τιμὴ τοιαύτης κληρονομίας δυσδιάστακτος καὶ σήμερον οἱ Ἕλληνες συγκάμπτονται πως ἐκ τῆς τιμῆς ταύ-της. Ὅταν τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν εἰς τὴν κλασικὴν αὐτῶν ἀρχαιότητα ἀνάγωσιν, ὅπως ἐνθαρρυνθῶσι καὶ τιμήσωσιν ἑαυτοὺς ἐν τῷ παρόντι, τὰ ἄλλα νεώτερα ἔθνη ἐτοίμως πάντοτε ἔχουσιν νὰ ψεῶσιν αὐτοὺς ὅτι οὐκ εἰσιν ἄξιοι προγόνων, ἐφ' οἷς καυχῶν-ται. Οἱ χρηστοὶ φιλέλληνες, οἵτινες ἀπὸ πεντηκοντα-ετίας ὑποστηρίζουσι διὰ τῆς συμπαθείας αὐτῶν, πολ-λάκις δὲ καὶ διὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν ὑπεστήριξαν τὸν ἀγῶνα τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλ-λάδος ἀμνημονῶσιν ὀλίγον μετὰ τῆς πεποιθήσεως τοῦ λαοῦ τούτου, ἐπιμείναντος ὅπως ἀναζήσῃ μετὰ τέσ-σαρας αἰῶνας ταπεινώσεων καὶ δουλείας καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἀπαιτήσεων τῆς εὐρωπαϊκῆς δημοσίας γνώμης. Δυσχερῶς θύνανται νὰ παρεκκολουθήσωσι τὴν πολι-τικὴν τοῦ νεοπαγοῦς ἐλληνικοῦ βασιλείου ἐν ταῖς συγκεχυμέναις πως περιπετείαις αὐτῆς, τὸ ἀσταθές τῶν ὑπουργείων τὴν λίαν πραγματικὴν ἐπαύξησιν τῶν φόρων, περὶ ἧς ἐμαρτύρει πρὸ μικροῦ ἄριστος περὶ τούτου κριτὴς, τὴν ἄγαν βραδείαν καίπερ ἥχι-στα διαμρισθητέσιμον πρόδον τῆς δημοσίας εὐμε-ρίας αὐτῆς, αὐτὴν τὴν βραδύτητα μεθ' ἧς ἀναπτύσ-σεται ἡ καλλιτεχνία ἐν τῇ χώρᾳ, ἥτις ἐγένετό ποτε ἡ ἀπαράδολτος αὐτῆς σχολή. Ταῦτα πάντα διηγεκῇ

εἰσιν ἀντικείμενα δυσχερέστεων συγκρίσεων. Ὁμολογῶ τὸ κατ' ἐμὲ ὅτι δυσκόλως δύναμαι νὰ διαφωτισθῶ ἐν μέσῳ τῶν πολιτικῶν συζητήσεων τοῦ ἀπτικοῦ Κοινοβουλίου καὶ τῶν περὶ τῆς ἐξουσίας ἐρίδων τῶν κομμάτων. Αἱ δ' ἐξωτερικαὶ περιπλοκαί, προστιθέμεναι εἰς τὴν ἀταξίαν ταύτην, οὐδόλως συντελοῦσιν ὅπως φωτίσωσιν εἰς τὰ ὅμματα ἡμῶν τὴν ὁδόν, ἣν βαδίζει ἢ μέλλει νὰ βαδίσῃ ἡ τοσοῦτον φυσικὴ καθ' ἑαυτὴν φιλοδοξία ἔθνους, ὅπερ ἐπιζητεῖ τὸ μεγαλεῖον ἑαυτοῦ διὰ τοῦ ἀνακυνδέσμου πάντων τῶν διεσπαρμένων μελῶν τῆς νομίμου αὐτοῦ οἰκογενείας. Ἄλλ' ὑπάρχει τι, περὶ οὗ πάντες οἱ ἐχέφρονες εὐχερῶς ὤφειλον νὰ συμφωνήσωσι· ὅτι, δηλαδὴ, ἀδίκον εἶναι τὸ καταθλίβειν ἀδιαλείπτως τὸν ἀναγεννώμενον ἑλληνισμόν διὰ τῆς ἀντιπαράθεσος τοῦ ἄλλου ἐκείνου ἑλληνισμοῦ, ἀρ' οὐ ἀπογνωρίζουσιν αὐτὸν οἱ δέκα αἰῶνες τῶν μέσων χρόνων καὶ οἱ τέσσαρες αἰῶνες τῆς μουσουλμανικῆς κυριαρχίας. Ἀρῶμεν τὴν ἀρχαιότητα ἐν τῇ θέσει καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καὶ μὴ παρὰ τῶν Ἑλλήνων αἰτῶμεν νὰ ἐπανελθῶσι καὶ νὰ ἐξομοιωθῶσιν αὐτῇ ἐν μέσῳ τοῦ νεωτέρου κόσμου, τοῦ διὰ τοσοῦτον ἐπαναστάσεων καὶ προσῶν μεταποιηθέντος. Ἐὰν δίκαιοι πρὸς τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα βουλώμεθα εἶναι, ἀναγνωρίζομεν πρὸ παντὸς τοὺς μακροὺς αὐτῆς ἀγῶνας πρὸς τὴν βαρβαρότητα καὶ πρὸς τὰ δεινὰ, δι' ὧν διήλθε, πρὶν ἢ εἰς τὰς προσηπαθείας αὐτῆς πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας ἀρωγὸν τείνῃ ἡ Εὐρώπη χεῖρα. Ὑπέρπολυ ἤσθησάν τινες τοὺς Βοτσαραίους καὶ Κανάρεις, πρὸς τοὺς Λεωνίδα καὶ τοὺς Θεμιστοκλέας συγκρίνοντες· τοῦτο ἰσως ἄριστον παράγει ἀποτέλεσμα ἐν τῇ ποιήσει καὶ ἐπὶ τοῦ θεάτρου, ἀλλ' ἡ ἱστορία ὁρεῖται εἶναι σπουδαχύτερα καὶ λαυθάειν ὑπ' ὅψιν τὴν ἀπόστασιν τῶν αἰώνων, τὴν βαθεῖαν διαφορὰν μεταξὺ τῶν γεγονότων καὶ τῶν πολιτισμῶν. Διὸ καὶ ἐκ τῶν ἀρίστων ἀπαντήσεων, ἃς οἱ Ἕλληνες εἰς τοὺς συκοφάντας αὐτῶν ποιοῦνται, φαίνεται μοι οὕσα ἡ ἀπόδειξις τοῦ τί ἐγένοντο κατ' αἰῶνας ἥττον ἡμῶν ἀρεστώτας καὶ τί ἐπραξαν καὶ αὐτοὶ ἐπίσης ὥς οἱ λαοὶ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης πρὸς ἀναστολὴν ἢ μεταμόρφωσιν τῶν βαρβάρων ἐπιδραμέων τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους.

Ὀλίγον μελετᾶται ἡ βυζαντικὴ ἱστορία, οὐδ' ἀνεῦρε τὴν θέσιν αὐτῆς ἐν τῇ κλασσικῇ ἡμῶν ἐκπαίδευσί καὶ διατελεῖ οὕσα ἐν μέρει κτήμα τῆς εὐρυμαθείας. Πολλὰ ἐντεῦθεν προῦκυψαν παρεννοήσεις καὶ πλάναι. Μετὰ σύντομον συγκεκριχάσωσιν τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς ὁ Μοντέσκιος ἐπέβαινε τῷ 1734 τὰς περιφρήτους αὐτοῦ Σκέψεις

περὶ τῶν αἰτίων τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς παρακμῆς τῶν Ῥωμαίων διὰ τῶν δε· «Δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ ὁμιλήσω περὶ τῶν ἐπακολουθησάντων δεινῶν. Λέγω μόνον ὅτι ἐπὶ τῶν τελευταίων αὐτοκρατόρων τὸ κράτος περισταλὲν εἰς τὰ προάστεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐτελεύτησεν ὥς ὁ Ῥήνος, ὅστις ἀπλοῦς ἀποβαίνει ῥυαξ, ὅταν εἰς τὸν ὠκεανὸν ἐκβάλλῃ». Οἱ γεωγράφοι θὰ εἶχον βεβαίως ἐνατταεῖν τινα ὥς πρὸς τὸν τελευταῖον ὅρον τῆς συγκρίσεως. Ἀλλὰ πόσον πλείονας ἐνστάσεις ἔχουσιν οἱ ἱστορικοὶ κατὰ τῆς ὑπεροπτικῆς ταύτης προφασιολογίας τοῦ Μοντεσκίου! Καὶ ὅμως ἡ φράσις τοῦ δημοσιολόγου πολλὴν ἔσχε τὴν ἐπιτυχίαν. Ὁ Γίβων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀνέπτυξαν ἀρεσχευτικῶς τὸ θέμα τοῦτο, ὅπερ ἀπέβη τετριμμένον, περὶ βυζαντικῆς αὐτοκρατορίας ἀπολλυμένης ἐν αἰματηραῖς διχονοίαις καὶ ἐν κενᾷς φιλονεικίαις τῆς θεολογίας. Παροιμιώδεις σχεδὸν ἀπέβησαν αἱ βυζαντιναὶ λεπτολογίαι, καὶ ἐλησημονήθη ὅτι καὶ ἐν τῇ Δύσει ἡ θεολογία οὐχ ἥττον ὑπῆρξε πλουσία εἰς ἀγόνους λεπτολογίας. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἐμφυλίων ἢ τῶν ξενικῶν πολέμων, φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Δύσις κατὰ τὸν Μέσον Αἰῶνα δὲν παρουσιάζει θέαμα παραμυθητικώτερον τοῦ βυζαντινοῦ κράτους. Ἡ τῶν εἰκονοκλαστῶν ἔρις παραίτιος ἐγένετο χεῖμαρροι νὰ ρεύτῳσι μελάνης, ὅπερ δὲ χεῖρον, καὶ χεῖμαρροι αἵματος. Ἄλλ' ἥττονα δάκρυα εἰς τοὺς ἀγόνους ἡμῶν ἐπροξένησαν αἱ ἀπὸ τοῦ πέμπτου μέχρι τοῦ τρισκαίδεκάτου αἰῶνος θρησκευτικαὶ ἐριδες· Καὶ μετ' αὐτὴν ἔτι τὴν Ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων, ἥτις νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐφαίνετο διανοίγουσα, δὲν ἔσχομεν τοὺς μακροὺς σπαραγμούς, οὓς ἐπήνεγκεν ἡ Ἀναμόρφωσις καὶ οἱ ἀγῶνες αὐτῆς κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ὁρθοδοξίας. Ὅσον κἀνέγένοντο σφοδραὶ αἱ μεταξὺ τῶν ἑλλήνων θεολόγων φιλονεικίαι, ἡ ἀνατολικὴ ὁρθοδοξία οὐδέποτε ἐπενόησε πρὸς εἰρήνευσιν αὐτῶν τοσοῦτον τριμερὲς ὄργανον, ὅσον ἐγένετο ἐν τῇ Δύσει ἡ Ἱερὰ ἐξέτασις. Τὸ σχίσμα τοῦ Φωτίου, ὅπερ συνετέλεσε τὸν χωρισμὸν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς, ἀλλὰ δὲν ἐπροξένησε καθ' ἑαυτὸ λίαν σπουδαίας ἀταξίας, ἔσχε διὰ τὸ βυζαντινὸν κράτος τὴν ὀλεθρίαν ταύτην συνέπειαν, ὅτι οἱ ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ τῆς Δύσεως παρεγνώρισαν ἐν τοῖς σχηματικῶς αὐτῶν ἀδελφοῖς τὴν ἀδελφότητα τοῦ χριστιανισμοῦ. Οὕτω δὲ Ἑνετοὶ καὶ Γάλλοι, ἀντὶ τοῦ καταδιώξαι τὸν ἰσλαμισμόν ἐν Συρίᾳ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κατὰ τῆς πρωτευούσης ἐπέτεθον ἄλλοι χριστιανικοὶ κράτους καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ διὰ τῆς βίρας δεσπότας βεβαίως ἥττον πεπολι-

τισμένους, ἢ ὅσον ἦσαν κατὰ τὸν τρισκαιδέκατον αἰ-
 ὶωνα οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἐνὸς Κομνηνοῦ.
 Ἐκνευρισθὲν οὕτω τὸ βυζαντινὸν κράτος ὑπὸ τῶν ἐχ-
 θρῶν, οἵτινες ἐκατέρωθεν κατ' αὐτοῦ ἐμαίνοντο, ἐ-
 σχεν ὅμως ἐπὶ δύο ἐτι αἰῶνας ἐπίπονον ἀνεξαρτησίαν.
 Καὶ ὅταν περιφρονητικὸς λόγος γίνηται περὶ τῶν
 τελευταίων αὐτοῦ ὑπερασπιστῶν, λησμονεῖται ὅτι,
 ἐὰν ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπέκυψε τῷ 1453, ἡ
 Ῥώμη, χίλια ἔτη πρότερον δις καὶ τρίς ἐάλω ὑπὸ τῶν
 βαρβάρων, οἵτινες ἐπὶ τέλους ἔμειναν κύριοι αὐτῆς.
 Κείμενον μεταξὺ τῶν Οὐνῶν, τῶν Ἀβάρων, τῶν
 Βουλγάρων, τῶν Σλαύων πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς ἀνα-
 τολὰς, τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Τούρκων πρὸς νότον,
 τὸ μέγα κράτος, οὗ τὸ Βυζάντιον ἦν ἡ πρωτεύουσα,
 ἐγένετο ἐπὶ δέκα αἰῶνας τὸ προπύργιον, τὸ πολλάκις
 μὲν κατακτηθὲν, πάντοτε δὲ ἀντιστὰν, τοῦ πολιτι-
 σμοῦ κατὰ πάντων τῶν βαρβαροτήτων, αἵτινες ἀλ-
 λεπάλληλοι κατὰ τῆς Εὐρώπης ἐφέροντο. Ὑπέκυψε
 τέλος, ἀλλὰ μετὰ μακρὰν πάλην. Σκέψασθε πρὸς
 τούτοις ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὰ μοναστή-
 ρια καὶ τὰ σχολεῖα διετέλεσαν ἐν αὐτῷ ἐστίαί πνευ-
 ματικῆς καλλιέργειας· ὅτι οὐδὲν τῶν χειρογράφων εἰς
 ἃ ὀφείλομεν ὅ,τι ἐκ τῶν ἐλλήνων κλασικῶν ὑπολεί-
 πεται ἡμῖν, ἐγράφη ὑπὸ γραφέως τῆς Δύσεως· ὅτι
 καὶ αὕτη ἡ γλῶσσα διηγωνίσθη παρὰ τοῖς ἑλλήσι
 λογίοις εἰς βαθμὴν ἀληθῶς ἀξιοσημείωτον μεθ' ὅλα
 τὰ ἀναπόδραστα αἷτια ἀλλοιώσεως· ὅτι ἡ συλλογὴ
 τῶν βυζαντινῶν χρονογράφων ἀπαρτίζει σύνολον, πρὸς
 ὃ οὐδὲν τὸ παραβλητὸν ἔχει ἡ λατινικὴ Εὐρώπη·
 ὅτι, ἐὰν ἡ ποίησις ἦτο ἐγένετο γόνιμος ἐν τῇ ἐλ-
 ληνικῇ Ἀνατολῇ ἢ ἐν τῇ Δύσει, ἀρχοῦντως ὁμοῦς
 σπουδαῖον καὶ ἐν αὐτῇ ἔχει πρόσωπον· καὶ εἶπατε
 ἐὰν μεταξὺ τῶν τίτλων τοῦ ἐλληνισμοῦ εἶναι δίκαιον
 νὰ λησμονῇται τοσοῦτον μακρὰ ἀντίστασις εἰς ἐχ-
 θρικὰς ἐπιδράσεις, τοσαύτη καρτερίᾳ πρὸς δικιῶνισιν
 μερῶν τινῶν τοῦλάχιστον τῆς ἀρχαίας ἐπιστήμης
 καὶ τέχνης.

Ταῦτα οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες φιλοῦσιν ἐπανα-
 λαμβάνειν, ταῦτα ἔλεγε τῷ 1866 σοφὸς ἀθηναῖος
 νομομαθὴς, ὁ κ. Σαρίπολος, ὑποστηριζόμενος εἰς
 τοῦτο ὑφ' ἐνὸς τῶν διδασκάλων καὶ φίλων αὐτοῦ,
 τοῦ κ. Βρουνὲ δὲ Πρέλ, αὕτη ἡ θέσις ἦν εὐρίσκω
 ἐκτεθειμένην ἐν τῷ μεγάλῳ συγγράμματι τοῦ κ. Πα-
 παρρήγοπούλου περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος καὶ
 ἰδίᾳ ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτοῦ τόμῳ, τῇ ἱστορίᾳ
 τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ὑπὸ διαφύ-
 ρους ἐπόφεις ὁ κ. Βερναρδάκης, ὁ κ. Βικέλας, πλή-
 ρεις εὐθύφρονος ζήλου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς

πατρίδος αὐτῶν, ὁ μὲν ὡς οἰκονομολόγος, ὁ δὲ ὡς
 λόγιος, καὶ κατόπιν ὁ κ. Queux de Saint Hilaire,
 ἐν περιεκτικῷ συγγράμματι ὑπαγορευθέντι ὑπὸ τῆς
 Παγκοσμίου Ἐκθέσεως, διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς
 ἀδίκου λήθης, εἰς ἣν ἀπὸ πολλοῦ καταδεδικασμένη
 ἐστὶν ἡ περίοδος αὕτη τῶν ἐλληνικῶν χρονικῶν·
 κατέδειξαν ὅτι οὐχὶ ἀκλεῖς εἶναι καὶ οἱ Ἕλληνες
 πολλὰς ἐν αὐτῇ εὐρίσκουσιν ἐνδόξους ἀναμνήσεις πρὸς
 ἀναγέννησιν, πολλὰ παραδείγματα πρὸς ἀπομίμησιν.
 Τοιαῦτα σήμερον ζητήματα ὑπὸ συζήτησιν εἰσιν ἐν
 ταῖς ὁχθαῖς τοῦ Δουδάβεως καὶ ἐν ταῖς ἀκταῖς τοῦ
 Βοσπόρου, τοσαῦτα πάθη καὶ ἀντίζηλοι φιλοδοξίαι
 συγκρούονται, τοσοῦτον ὁ ἐλληνισμὸς δυσκολεύεται ν'
 ἀπαλλάξῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ καὶ νὰ περισυλ-
 λέξῃ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ὅπου ἄλλοτε ἦνθει, ὥστε
 ἐπιθυμεῖ τις νὰ διαφωτισθῶσι τοῦλάχιστον τὰ ζητή-
 ματα ὅσα ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς ἱστορίας ἀπορρέουσιν.
 Οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων πληρέστατα ἔχουσι δίκαιον
 διαμαρτύρεσθαι κατὰ τῆς ἀληθείας τῶν νεωτέρων
 ἱστορικῶν ἡμῶν καὶ ὑπομιμνήσκουσιν ἡμῖν τοὺς μά-
 λιστα ἀδιαφιλονεικίτους τίτλους αὐτῶν εἰς τὴν ὑπό-
 ληψιν τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης.

E. EGGER.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ.

Ὁ ζωηρὸς καὶ εὐφάνταστος ἰδιαίτερος τῆς
 ἀγγλικῆς *Σημαίας* ἐντεῦθεν ἀνταποκριτῆς,
 ἐπέστειλε πρὸς τὴν ἐφημερίδα ταύτην τὴν
 ἐπομένην γραφικωτάτην καὶ ἱπαγωγὸν περι-
 γραφὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κατοικῶ ἐν Πριγκήπῳ. Ὁ τε οἶκος καὶ τὸ ἐν
 αὐτῷ δωμάτιόν μου κεῖνται ἐπὶ θέσεως τόσον προς-
 φόρου, ὥστε, ἀναπαύομενος ἐν τῇ κλίνῃ μου καὶ
 μόλις ὑψὼν τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὸ προσκεφάλαιον,
 βλέπω διὰ τῶν γλαυκῶν καὶ μαρμαρυσσόντων τῆς
 Προποντίδος κυμάτων, τοὺς διαλάμποντας θόλους
 καὶ πύργους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σήμερον ἐξ-
 ηγέρθην πρωί· ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο τόσον εὐδία καὶ
 καθαρὰ, ὃ ὅπισθεν τοῦ οἴκου μου ἀνατέλλων ἥλιος
 ἔχυνε τόσον θαφιλῇ κύματα φωτὸς, καταυγάζων τὰς
 τῆς πρωτευούσης οἰκοδομὰς, ὥστε διέβλεπον ἀκριβῶς
 πάσας αὐτῶν τὰς λεπτομερείας, καίτοι ἡ μεταξὺ
 αὐτῶν καὶ ἐμοῦ ἀπόστασις ἦτο δώδεκα μιλίων. Τὰ
 παλαιὰ τοῦ Ἑπταपुरγίου τείχη, παρὰ τὴν ἄκραν
 τοῦ Βυζαντίου, ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ σεβερὰ Ἀγία
 Σοφία, οἱ θόλοι καὶ πύργοι τοῦ τεμένους Σουλτᾶν